

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Του Πρακτικού 01/2014 συνεδρίασης της Επιτροπής Αγροτικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος του Περιφερειακού Συμβουλίου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Αριθ. Απόφασης 03/2014

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Γνωμοδότηση επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) που αφορά το έργο «Κατασκευή μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού επί του ποταμού Άρδα, ισχύος 3 MW στη θέση «Γέφυρα Κομάρων» Τ.Κ. Κομάρων, Δήμου Ορεστιάδας, Π.Ε. Έβρου» της εταιρείας «ΟΡΙΖΩΝ Α.Τ.Ε.».

Σήμερα **5 Φεβρουαρίου 2014** ημέρα Τετάρτη και ώρα **10:30** συνήλθε σε δημόσια τακτική Συνεδρίαση η Επιτροπή Αγροτικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος του Περιφερειακού Συμβουλίου Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης ύστερα από την **αριθ Δ.Δ.οικ. 439/29-1-2014** έγγραφη πρόσκληση του προέδρου αυτής, που επιδόθηκε σε κάθε μέλος χωριστά, σύμφωνα με το άρθρο 177 του Ν. 3852 /2010.

Παρόντες:

1) **Μαρκόπουλος Θεόδωρος** Αντιπρόεδρος, 2) **Κεφαλίδου Ανδρονίκη** μέλος, 3) **Σαλήμ Σεβγκή** μέλος, 4) **Τσαλδαρίδης Αναστάσιος** μέλος, 5) **Χατζηδημητρίου Χρήστος** μέλος 6) **Αραμπατζής Αθανάσιος** μέλος, 7) **Γεροστεργίου Αικατερίνη** μέλος, 8) **Ματζιάρης Νικόλαος** αναπληρωματικό μέλος,

Απόντες:

1) **Βαβίας Σταύρος** Πρόεδρος, 2) **Γκουγκουσκίδου Μαρία** μέλος, 3) **Μιχαηλίδης Κων/νος** μέλος αναπληρούμενος από τον κο. Ματζιάρη Νικόλαο, 4) **Τσολάκ Σουάτ** μέλος, 5) **Τσούλου-Ταγκαλίδου Συρματένια** μέλος 6) **Γαλαζούλας Χρήστος** μέλος 7) **Καραβάς Κωνσταντίνος** μέλος 8) **Μπαράν Μπουρχάν** μέλος, απουσίαζαν αν και κλήθηκαν νόμιμα

Χρέη υπηρεσιακής γραμματείας άσκησαν οι υπάλληλοι της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης του κλάδου ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού ειδ. Διοικητικού Οικονομικού, κα Ευγενία Γιουρτζοπούλου και Μαρία Μαμάκη.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία διότι σε σύνολο δεκαπέντε (15) μελών ήταν παρόντα τα οκτώ (8) μέλη, ο Προεδρεύων της Επιτροπής Αγροτικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος έθεσε στην κρίση των μελών της Επιτροπής για συζήτηση ή μη εκτός ημερήσιας διάταξης, λόγω του κατεπείγοντος, δύο θέματα.

Αποφασίσθηκε ομόφωνα η συζήτηση του θέματος εκτός ημερήσιας διάταξης να γίνει πριν τη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Στην συνέχεια ο Προεδρεύων της Επιτροπής Αγροτικής Οικονομίας κ. Μαρκόπουλος Θεόδωρος έδωσε το λόγο στην υπάλληλο του τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Π.Ε. Έβρου κα Λυμπερίδου Ελένη, η οποία εισηγούμενη το πρώτο θέμα της ημερήσιας διάταξης έθεσε υπόψη των μελών της Επιτροπής Αγροτικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, το με αριθ. πρωτ. οικ. 7738/25-11-2013 έγγραφο του τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Π.Ε. Έβρου, το οποίο αναφέρει τα εξής:

«Η παρούσα εισήγηση αφορά στην έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου με τα παρακάτω στοιχεία:

Όνομασία-Είδος έργου : Κατασκευή μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού επί του ποταμού Άρδα, ισχύος 3 MW στη θέση «Γέφυρα Κομάρων» Τ.Κ. Κομάρων, Δήμου Ορεστιάδας, Π.Ε. Έβρου.

Φορέας του έργου και Υπεύθυνος τήρησης Περιβαλλοντικών Όρων: Η εταιρεία με την επωνυμία «ΟΡΙΖΩΝ Α.Τ.Ε.» με έδρα τις Σέρρες, Χρυσ. Σμύρνης 4, Τ.Κ. 62123 θα είναι ο φορέας υλοποίησης και λειτουργίας του έργου.

Θέση έργου: Το έργο προτείνεται να κατασκευασθεί 100 μ. κατάντη της γέφυρας Κομάρων, σε ιδιόκτητο οικόπεδο της εταιρίας ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ Α.Ε. (ΕΝ. ΕΠ. Α.Ε.), στην αριστερή όχθη του ποταμού Άρδα, στον αναβαθμό της γέφυρας Κομάρων, στο Δήμο Ορεστιάδας Ν. Έβρου. Η εταιρία ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ Α.Ε. (ΕΝ. ΕΠ. Α.Ε.) είναι θυγατρική εταιρία της ΟΡΙΖΩΝ Α.Τ.Ε.. Το γήπεδο εγκατάστασης του σταθμού έχει εμβαδόν 13.787,32 τ.μ., με στοιχεία 1, 2, 3, 4, ..., 17, 1 όπως αυτά φαίνονται στο Τοπογραφικό Διάγραμμα της Πολιτικού Μηχανικού Χατζηγαβριήλ Δέσποινας που συνοδεύει τη μελέτη. Το έργο που πρόκειται να κατασκευασθεί θα βρίσκεται 300 μ. ΝΔ από τα όρια του οικισμού των Κομάρων και 1,5 χλμ. Β του οικισμού του Κυπρίνου του Δήμου Ορεστιάδας.

Το γήπεδο εγκατάστασης βρίσκεται εντός των ορίων της Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με ονομασία «ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΙΟ ΔΑΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΒΡΟΥ ΚΑΙ ΑΡΔΑ» που εντάχθηκε στο δίκτυο NATURA 2000 με κωδικό GR1110008.

Μέγεθος και Συνοπτική Περιγραφή του Έργου:

Το έργο είναι της μορφής run of river, δηλαδή αξιοποιεί μέρος της διαθέσιμης παροχής και δεν κάνει αποταμίευση νερού. Θα είναι πλήρως αυτοματοποιημένο με έλεγχο της στάθμης στη λεκάνη ηρεμίας με κατάλληλα σταθμήμετρα. Πιο συγκεκριμένα, θα μπορεί να δουλεύει μόνο εφόσον υπάρχει διαθέσιμη παροχή στη λεκάνη ηρεμίας και όταν η στάθμη της επιφάνειας του ποταμού θα είναι ανώτερη της στέψης του αναβαθμού. Κύριος στόχος είναι κατά τη διάρκεια λειτουργίας του έργου, η στάθμη να μην πέφτει ποτέ χαμηλότερα από 56,30 m που είναι η στέψη του αναβαθμού, γιατί θα αναρροφά αέρα και θα προκαλεί βλάβες και φαινόμενα σπηλαιώσης στους υδροστροβίλους. Για την αποφυγή αυτών των φαινομένων, η κύρια προσπάθεια θα εστιαστεί στη διατήρηση της στάθμης του ποταμού πάνω από 56,30 m. Για να γίνει αυτό, θα πρέπει η οικολογική παροχή να είναι τέτοια ώστε να εξασφαλίζει στάθμη τουλάχιστον 56,30 m. Συνεπώς, η διατήρηση της οικολογικής παροχής είναι ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητα του έργου.

Η κατασκευή του μικρού Υδροηλεκτρικού Σταθμού προτείνεται να γίνει 100 μ. κατάντη της γέφυρας Κομάρων στην βόρεια όχθη του ποταμού Άρδα.

Πρόκειται για ένα σταθμό παραγωγής Ηλεκτρικού Ρεύματος ισχύος 3MW, συνολικής ετήσιας παραγωγής 12.670 MWh.

Τα κύρια τμήματα της εγκατάστασης είναι:

1. Υδροληψία – Θυροφράγματα – Δοκοί έμφραξης, με δυνατότητα να παροχετεύσει παροχή 70m³/sec.
2. Σχάρα συγκράτησης φερτών υλικών από κατακόρυφες λάμες σε πλαίσια πλάτους 1.00m.
3. Αγωγοί προσαγωγής, δυο κυκλικής διατομής Φ 4m.
4. Οικίσκος 165m² που θα στεγάσει δύο στροβίλους συνολικής ισχύος 3.000kW τύπου KAPLAN και τον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό.
5. Διώρυγα απαγωγής.

6. Λεκάνη εκβολής.

Τα όργανα μετρήσεως της παραγόμενης ενέργειας και ισχύος, θα εγκατασταθούν σε ιδιαίτερα διαμορφωμένο χώρο. Η μέτρηση θα πραγματοποιείται μέσω Μ/Σ τάσεως και Μ/Σ εντάσεως κατά τα προβλεπόμενα από την Οδηγία Νο.129 της ΔΕΗ και η κλάση ακρίβειας θα είναι 0,5G.

- Η συνολική ισχύς του ΜΥΗΣ θα είναι 3MW.
- Το ύψος πτώσης θα είναι 5,5 m
- Το συνολικό μήκος της εκτροπής θα είναι L= 242 m.

Η λειτουργία του ΜΥΗΣ βασίζεται στην στάθμη της υφιστάμενης λεκάνης ηρεμίας μεταξύ του αναβαθμού των βάρων της γέφυρας Κομάρων και του αναβαθμού που βρίσκεται στα κατάντη της. Οι διαστάσεις της λεκάνης ηρεμίας είναι 240m X 140m X 5,7m και ο όγκος της 191.520 m³.

Στα πλαίσια της διαδικασίας για τυχόν παρατηρήσεων επί της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου ζητήθηκαν από την Υπηρεσία μας οι απόψεις της Δ/σης Τεχνικών Έργων, της Ε.Υ.Δ.Ε. Έβρου και της Κτηματικής Υπηρεσίας Ν. Έβρου.

Η Δ/ση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Έβρου εξέφρασε αντιρρήσεις για το έργο αναφέροντας τα παρακάτω:

Το γαιοτεμάχιο που πρόκειται να εγκατασταθεί το έργο βρίσκεται ακριβώς δίπλα στην γέφυρα προς την αριστερή όχθη του ποταμού (προς τον οικισμό των Κομάρων) και τα έργα υδροληψίας και λειτουργίας του σταθμού θα κατασκευαστούν στα 50-60 μέτρα περίπου κατάντη αυτής, εντός της παγγίνας του ποταμού Άρδα (ευρεία κοίτη -ζώνη εκτόνωσης του ποταμού). Μετά από την παγγίνα (προτεινόμενη θέση εγκατάστασης), με κατεύθυνση το βορρά υφίσταται αποστραγγιστικό κανάλι, εν συνεχεία το ανάχωμα και επί αυτού αγροτικός δρόμος και δίπλα απ' αυτόν αναπτύσσονται τα αγροτεμάχια αναδασμού. Σύμφωνα με τα σχετικά αρχεία του Τμήματος Τοπογραφίας, Εποικισμού και Αναδασμού Ορεστιάδας δεν υπάρχουν στοιχεία για το συγκεκριμένο τεμάχιο επέμβασης. Άρα δεν χαρακτηρίστηκε κλήρος εφόσον είναι εκτός κάποιου αναδασμού και διανομής.

Βασικό επομένως είναι να διερευνηθεί ο χαρακτηρισμός του τεμαχίου και αν η συγκεκριμένη χρήση επιτρέπεται να γίνει στο εν λόγω τεμάχιο.

Η Κτηματική Υπηρεσία Ν. Έβρου ζήτησε από την εταιρία τον τίτλο κυριότητας προκειμένου να εξετάσει το ιδιοκτησιακό καθεστώς που διέπει το προτεινόμενο αγροτεμάχιο της επένδυσης, διότι όπως προέκυψε από την πρώτη εξέταση το αγροτεμάχιο ανήκει στο Ελληνικό δημόσιο.

Η οδική γέφυρα των Κομάρων ως τεχνικό κατασκευάστηκε στα μέσα της δεκαετίας του '70 και κατά καιρούς είτε λόγω ακραίων πλημμυρικών φαινομένων είτε λόγω παλαιότητας της παρουσίασε προβλήματα τα οποία έχρηζαν την συντήρησή και ενίσχυσή της οπότε και αντιμετωπίστηκαν με αντίστοιχα τεχνικά έργα αποκατάστασης.

Όμως εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα η ανάγκη διατήρησης - συντήρησή και ενίσχυσής της και επομένως προγραμματίζονται στο παρόν και μελλοντικά σχετικές εργασίες αποκατάστασης. Επιπλέον λόγω του γεγονότος ότι η γέφυρα βρίσκεται σε υδάτινο, ευμετάβλητο περιβάλλον, την καθιστά ιδιαίτερα εκτεθειμένη στα ακραία πλημμυρικά φαινόμενα τα οποία παρουσιάζονται ολοένα τα τελευταία χρόνια στην ευρύτερη περιοχή του Έβρου. Οπότε πιθανότατα στο προσεχές μέλλον να ανακύψουν περαιτέρω προβλήματα τα οποία χρήζουν άμεσης παρέμβασης.

Επισημαίνουμε ότι λόγω της φύσης τους τα έργα αυτά προϋποθέτουν ανεμπόδιστη «ανάπτυξη» εργοταξίου, μηχανημάτων, εργατικού προσωπικού και

εργασιών οπότε σίγουρα θα εμποδίζονται από τη ύπαρξη των έργων υδροληψίας του εν λόγω σταθμού και εν γένει από τη λειτουργία του.

Η λεκάνη ηρεμίας στα κατάντη της γέφυρας διαμορφώθηκε προκειμένου να μετριαστεί η ορμή των υδάτων ώστε να προστατευθεί το τεχνικό της γέφυρας καθώς και τα πρανή, της παγγίνας, του αναχώματος του παρακείμενου δρόμου και των αγροτεμαχίων, εξασφαλίζοντας ομαλή ροή των υδάτων, και κατ' επέκταση αποφυγή φαινομένων υποσκαφής των βάθρων της γέφυρας.

Σύμφωνα με τη μελέτη η λεκάνη αυτή ουσιαστικά θα αποτελέσει τον ταμιευτήρα άντλησης των υδάτων για την λειτουργία του υδροηλεκτρικού σταθμού.

Ο αναβαθμός διαμόρφωσή της όμως στα κατάντη έχει υποστεί ζημία (προς τη δεξιά όχθη) με αποτέλεσμα το μεγαλύτερο μέρος του να έχει παρασυρθεί.

Επίσης τα λιθοπληρωμένα συρματοκιβώτια (serasanetti) υποστήριξης των βάθρων υφίστανται στην παρούσα μόνο από την αριστερή όχθη και έως περίπου το δεύτερο βάθρο.

Επομένως γίνεται φανερό ότι υπάρχει αδυναμία συγκράτησης του νερού και άρα αδυναμία για συνεχή εξασφάλιση ικανής ποσότητας ώστε να διασφαλίζεται η έστω και για μικρά χρονικά διαστήματα λειτουργία του σταθμού για τους χειμερινούς μήνες.

Όυτε προβλέπεται άμεσα και αμέσως η δυνατότητα αποκατάστασης του αναβαθμού.

Επιπλέον κατά τους ανοιξιάτικους μήνες έως και το φθινόπωρο, τα πρόσφατα έργα συντήρησης του σίφωνα στα ανάντη της γέφυρας είχαν ως αποτέλεσμα την συγκράτηση ήδη μεγάλων ποσοτήτων νερού στην ανάντη λεκάνη της γέφυρας, ανάντη του σίφωνα η οποία χρησιμοποιείται ευρέως από τους αγρότες της περιοχής κατόπιν απαίτησής τους προκειμένου να καλύψουν τις αρδευτικές τους ανάγκες. Από την άλλη η υπερχειλίση των υδάτων του σίφωνα από εκεί και έως την λεκάνη ηρεμίας στα κατάντη της γέφυρας, δεν είναι αρκετή από την εμπειρική μας παρατήρηση να τροφοδοτήσει έναν ταμιευτήρα ακόμη και μικρής απαίτησης μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού όπως ο εν λόγω.

Η Ε.Υ.Δ.Ε. Έβρου δεν έχει απαντήσει μέχρι και σήμερα.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω:

Η λειτουργία της γέφυρας Κομάρων και του αρδευτικού σίφωνα είναι τεχνικά έργα μεγίστης σημασίας για την περιοχή και τους κατοίκους της.

Στη μελέτη του έργου που έχει κατατεθεί δεν τεκμηριώνεται ότι δεν θα υπάρξουν κίνδυνοι για τα υφιστάμενα τεχνικά έργα που μπορεί να εμφανιστούν κατά την κατασκευή ή τη λειτουργία του έργου.

Το υδραυλικό σύστημα – αρδευτικός σίφοντας – γέφυρας Κομάρων – αναβαθμός είναι ευμετάβλητο και ιδιαίτερα ευαίσθητο και θα πρέπει να μελετηθεί από εξειδικευμένους επιστήμονες στο σύνολό του ώστε να επιλυθούν τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα, ώστε να δοθεί λύση για την εύρυθμη και σωστή λειτουργία του.

Καμία άλλη δραστηριότητα ή έργο δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί, έως ότου ολοκληρωθεί η μελέτη του υδραυλικού συστήματος – αρδευτικού σίφωνα – γέφυρας Κομάρων – αναβαθμού και αποκατασταθούν τα προβλήματα της γέφυρας.

Μετά τα παραπάνω :

Η Υπηρεσία μας εισηγείται αρνητικά για την έγκριση της εν λόγω Μ.Π.Ε..

Η Επιτροπή Αγροτικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος μετά από διαλογική συζήτηση και έχοντας υπόψη τις διατάξεις α) του άρθρου 283 παρ.2 του Ν. 3852/ 2010 β) του άρθρου 5 παρ.2 του Ν. 1650/86, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 παρ.2 & 3 του Ν.3010/2002 γ) το άρθρο 1 παρ.4 του Ν. 4014/2011 .

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Γνωμοδοτεί κατά της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.) που αφορά το έργο «Κατασκευή μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού επί του ποταμού Άρδα, ισχύος 3 MW στη θέση «Γέφυρα Κομάρων» Τ.Κ. Κομάρων, Δήμου Ορεστιάδας, Π.Ε. Έβρου» της εταιρείας «ΟΡΙΖΩΝ Α.Τ.Ε.» όπως ειδικότερα αναφέρεται στην εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας.

Η παρούσα απόφαση έλαβε α/α 3/2014.

Ο Προεδρεύων.

Μαρκόπουλος Θεόδωρος

**ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΑΒΙΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

- 1. Βαβίας Σταύρος (απών)**
- 2. Γκουγκουσκίδου Μαρία (απούσα)**
- 3. Κεφαλίδου Ανδρονίκη**
- 4. Σαλήμ Σεβγκή**
- 5. Τσαλδαρίδης Αναστάσιος**
- 6. Τσολάκ Σουάτ (απών)**
- 7. Τσούλου-Ταγκαλίδου Συρματένια (απούσα)**
- 8. Χατζηδημητρίου Χρήστος**
- 9. Αραμπατζής Αθανάσιος**
- 10. Γαλαζούλας Χρήστος (απών)**
- 11. Καραβάς Κων/νος (απών)**
- 12. Μαρκόπουλος Θεόδωρος**
- 13. Μπαράν Μπουρχάν (απών)**
- 14. Γεροστεργίου Αικατερίνη**
- 15. Ματζιάρης Νικόλαος, αναπληρ. μέλος**